

Pon, 3-10-2022, 09:31:08

 Komentirajte

 Telefon

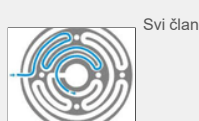
Radi dogovora o priložima,
Portal je moguće
kontaktirati putem Davora
Dijanovića, radnim danom
od 17 do 19 sati na broj
+385-95-909-7746.

Poveznice

Snalaženje

smješteni ovisno o sadržaju po rubrikama. Njima se pristupa preko glavnoga izbornika na [vrhu stranice](#). Ako se članci ne mogu takti naći, i tekst i slike na Portalu mogu se pretraživati i preko [Googlea](#) uz upit (upit treba upisati bez navodnika): „traženi_pojam site:hkv.hr“

Administriranje

Korisničko ime

T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (6)

Objavljeno: 04. rujna 2022.

... Dodaite komentar

Nizanka u deset nastavaka donosi svjedočanstva i manje poznate činjenice o životnom putu ubijenoga vukovarskoga stomatologa i književnika Renée Matouška (1958. – 1991.) s ciljem sadržajnjega upućivanja hrvatske javnosti u njegovu snažnu osobnost i svestrano stvaralaštvo prekinuto velikosrpskom agresijom na Vukovar i mučeništvom na "Veleprometu".

„Stroj za razvedravanje“

Moguća naslovnica nesnimljenoga albuma VIS-a „Stope“ s umjetničkim imenima članova: René Pop, Boran Babić, Zvonimir Zik Blues i Darko Dag Progres

Kada se pozornije pogleda fotografija „Stopa“ snimljena na vukovarskoj Adici, neminovno je povezati motive s naslovnicom trećega albuma slavne američke grupe „The Doors“. Snimljena iz zablje perspektive, u naizgled visokom četouga poziraju vukovarski mladići „čekajući sunce“. Ostaje trajni žal što im barem jedna singlica nije snimljena, tijekom padoodišne intenzivne svirke.

„Kad ste već spomenuli grupu Jima Morrisona, sebe sam više smatrao melankolikom, a René je bio posve suprotno – sangvinik, optimističan i vedar. Zato je i dobio nadimak Pop, otkakljući od unutarnjeg ritma, s voljom za akciju i kreaciju“, nadovezao se i Boran Cetinić (1959.), s kojim smo telefonski razgovarali tijekom njegova godišnjega odmora na otoku očeva podrijetla – Korčuli. Rođeni Vukovarac živio je na Sajmistu, a s Renéom se upoznao preko majke koja je posvećivala glasovitu vukovarsku krojačicu – Božicu Matoušek. Razvilo se prijateljstvo i među gospođama i među dječacima, oplemenjeno sviranjem klavira, prije nego što se ozbiljnije probe presele u dvorišni diskobul, obiljepljen posterima glazbenih uzora. Bubnjar „Stopa“ otkrio je i neslužbeni naziv omiljenoga prostora – Studio Dixie.

„Radili smo različite manguparije, svirajući gitare ulicom na putu prema Adici. Sin Domagoj danas me pita zar nas nije bilo sram, ne shvaća da je glazba bila sredstvo društvenoga povezivanja, veselja jedne generacije. Penjali smo se i između dviju breza radi fotografije, mladi i neustrašivi“, vratili smo mikrofon na Zvonimira Ivčića. Na izletima su ih pratili Renčev brat Robert, prijatelji Filip Filipović, Julije Novak, Robert Uršlbaher, Krunoslav Živković i ostali vršnjaci, svaki sa svojom životnom pričom koja je ishodiste imala u Šapudlu.

HR kalender

- o 2. listopada 1872. rođen Robert Frangeš Mihanović
- o 2. listopada 1897. praizvedba opere „Porin“
- o 2. listopada 1971. poginuo Rene Marčić
- o 2. listopada 1978. umro Zvonimir Katalenić
- o 2. listopada 1997. umro Grgo Gamulin
- o 2. listopada 2007. umro Šime Đodan
- o 3. listopada 1905. potpisana Riječka rezolucija
- o 3. listopada 1929. zabranjeno isticanje hrv. zastave

 Pretraži hkv.hr

POBOLJŠAO Google

 Kontakt

KONTAKTI

Telefon Tajništva
+385 (0)91/728-7044

Elektronička pošta Tajništva
tajnistvo@hkv.hr

Elektronička pošta Uredništva
urednistvo@hkv.hr

ink+

Zapamti me ☐

Prijava

- o Zaboravili ste korisničko ime?
- o Zaboravili ste lozinku?

Od zemlje prema krošnji na vukovarskoj Adici: Darko Husar, Robert Matoušek, René Matoušek, Julije Novak, Zvonimir Ivić, Robert Uršlbaher i Filip Filipović

Članovi „Stopa“ posebno pamte nastupe u mjesnim zajednicama, na lovačkim feštama u Tompojevcima, kao i u Bogdanovcima, gdje ih je za subotnje plesnjake angažirao tadašnji vukovarski svećenik fra Rikard Patafta. Mladima je želio pružiti sadržaj koji okuplja na istom mjestu, da ne moraju lutati okolo. „Stope“ su mu bile idealne. Strpljivo su mladi glazbenici, uz roditeljsku pomoć, dovozili i odvozili opremu. Ljubav prema glazbi bila je jača od svih maloljetničkih prepreka. Nastupi su znali potrajati i tri sata, imali su sadržajan repertoar s devedeset pjesama, pomno uvježbavanih u opjevanom Studiju Dixie. S njima je znala zapjevati Cetinićeva i Husarova razredna kolegica Ksenija Benaković.

„Nastupali smo i u našoj mjesnoj zajednici, gdje se čak znao i naplaćivati ulaz koji je stajao pet dinara. Odaziv je varirao od subote do subote. Katkad su se Vukovarci znali našaliti: 'Evo, Stope dijele višak, imali su petnaest posjetitelja'. Uglavnom, najviše smo vremena provodili kod Renéa. Poslije, kad smo položili vozačke ispite, odlazili bismo subotama i do diskokluba u Dalju. Ondje nismo nastupali, gledali smo nastupe kolega i kako se vršnjaci zabavljaju na drugim mjestima“, pamti Zvonimir iz vremena kada nije svatko u razgovoru uživo prebira po mobilnom aparatu. Svako vrijeme donese svoje nuspjave. Danas je manje cigaretnoga dima u zatvorenim prostorima, ali ima više otuđenosti i usamljenosti, unatoč silnim društvenim mrežama. Nisu stvarne.

Vukovarski auto-memento mladosti – rujan 1977. (René u sredini prije odlaska u Zagreb)

S Renéovim odlaskom na studij ujesen 1977. „Stope“ su polako „iščezavale“, iako je Zvonimir imao volju da se povremeno okupljaju i sviraju u Zagrebu tijekom studentskih godina. „Nažalost, nije se ostvarilo. Uz to, bio sam prosječan đak, za razliku od ostalih odličnih iz „Stopa“, pa sam morao jače i zapeti za bolje ocjene. Nekada u šali mislim – da smo svi bili prosječni, možda bismo ostavili dublji trag u glazbi jer smo doista rano počeli sa svirkom“, uvjeren je Zvonimir kako je bilo prostora za napredak, barem dok radne obveze nisu posve razdvojile društvo. U idealnim, nepostojećim okolnostima, sva četvorica maštala su zarađivati kruh svoj svagdašnji u Vukovaru. Ali nije se dogodilo. Boran pamti duga pisma razmjenjivana s Renéom tijekom njegove prve zagrebačke zime, prije nego što mu se, i fizički u hrvatskoj metropoli, pridruže ostali članovi „Stopa“.

Među Renéovom ostavštinom nalazi se i šansona „Igra očiju“, koja je nastala upravo tijekom tih studentskih godina. Ivić pamti kako su između fakultetskih obveza maštali snimiti spomenutu pjesmu, koju napamet zna svirati i pjevati 45 godina poslije. Ostalo je na snovima. Nakon završetka studija Zvonimir je radio u Geodetskom zavodu u Osijeku sedam godina, od 1982. do 1989. godine. Cetinić je završio studij elektrotehnike, a klavijaturist Darko Husar (1960.), vrsni svirač i pjevač na vukovarskim natjecanjima „Prvi glas“, specijalizirao je ginekologiju. Ovih ga dana nismo željeli previše zamarati jer je bio na zdravstvenom oporavku. Tako su onomad odlični đaci završili svatko u svojem području. A posao – kako se već uspjelo naći. Ne treba lagati, Hrvatima je bilo teže kročiti staze, osobito na rukovodećim mjestima. Cetinić je nakon rada u Elektrotehničkom institutu tvrtke „Končar“ prije rata zaposlenje našao u Austriji i ondje ostao do 1998. godine.

U predratnim godinama Ivić je posjećivao najboljega prijatelja u Zagrebu i Velikoj Grci, gdje je René radio do vukovarskoga povratka u predevečerje Domovinskoga rata.

Domovini Zadru i Žegar, u

Ponuda ▼

HT

O nama ▼

f

t

rss

„Sretali smo se za blagdane i družili, no život nas je povukao na dvije različite strane. Napravili smo mi prije rata i novu kuću na Lijevoj Supoderici, ali nismo uspijevali dobiti posao u Vukovaru. Odlučili smo otići na pet godina u Kanadu, da se zaradi novac za privatni geodetski obrt, ne sluteći zlo koje će se dogoditi dvije godine poslije toga. Čak smo u srpnju 1990. i najstariju kćer Anu krstili u Vukovaru, govorili da bismo ostali, ali moj je otac upozoravao da se stvari gužvaju. Nisam vjerovao, podbacio sam u razmišljanju jer sam vjerovao da uz globalni pad komunizma ne će biti rata u Jugoslaviji, kad se već nije dogodio neposredno nakon Titove smrti“, prepričava Ivić dane ususret onima kada je s bolom u duši slušao vijesti o opsadi Vukovara. Simbolika čekanja u danima djetinjstva pretvorila se 1991. u turobnu neizvjesnost, praćenu pokušajima da se otkrije bolna istina o tome gdje je završio René.

Sretno društvu u Vukovaru – René čuči s lijeve strane, Boran Cetinić i Zvonimir Ivić na desnoj strani

Dok su preko Osijeka radile telefonske veze s Vukovarem, nazvao je iz Kanade najboljega prijatelja, ne sluteći da im je to posljednji razgovor. „Pitam ga kako je, a on veli: 'Zvone, čistim ti stakla ispred kuće, jer je malo prije pala granata'. Naš prijatelj i kormilar iz čamca Boro Jeremić prolazio je ulicom i na Renéovo pitanje što se to događa, ovaj je odgovorio da njega politika ne zanima. Nažalost, mnogi su tako gledali i tijekom ratnih stradanja, iako su imali priliku reći lijepu riječ za dojučerašnjega susjeda i prijatelja“, prisjetio se Ivić. Tom istom telefonskom prigodom René mu je poručio da ostane ondje gdje jest, ako već želi pomoći iz inozemstva, najbolje donacijom oružja za obranu. „Mišljenja sam da je za Renéovo mučeništvo presudila činjenica što je bio tajnikom obnovljenoga 'Hrvatskoga doma'. Kazao mi je iz ogorčenoga srca: 'Moj Zvone, ostali samo Hrvatići u Vukovaru, a Hrvatine su već pobjegle iz grada', svjedoči Ivić, kojemu su i roditelji ostali do listopada u Vukovaru. Uspio ih je dovesti o tužnom ratnom Božiću 1991. na sjevernoamerički kontinent. Najboljega prijatelja Renéa izgubio je, ispostavilo će se, na „Veleprometu“, a na zloglasnoj Ovčari ubijen je i najmlađi mu šogor Saša Molnar. Svjestan je da svaki Vukovarac ima svoj roman o Domovinskom ratu.

U Hrvatsku se obitelj Ivić vratila u siječnju 1996. godine. Nakon mirne reintegracije smišljali su što i kako, no sa suprugom i šestero djece (tri kćeri i tri sina), obiteljski kutak pronašli su najprije u Velikoj Gorici, zatim na zagrebačkom Žitnjaku. Osnovao je privatnu geodetsku tvrtku, a instrumenti u radnoj sobi podsjećaju na vrijeme kada su „Stope“ bile omiljeni srednjoškolski bend u gradu uz Vuku i Dunav. Čuje se s prijateljima iz sastava, Boranom i Darkom, koji također žive i rade u Zagrebu. Već blizu mirovine, svatko sa svojim brigama i blagoslovima, prebiru po sačuvanim sjećanjima i fotografijama, vraćajući u akorde mnoge pjesme. Tako i Réne živi s njima.

Još jedna nostalgična fotografija, snimljena nedaleko od Renéove kuće: Julije Novak, Zvonimir Ivić, René Matoušek i Boran Cetinić

„Paradoksalna je Renéova smrt jer je i tijekom godina rada u Žegar bio izvan nacionalnih antagonizama koji su se osjećali u Vukovaru. Razlike su bile kulturološke i etnološke, znalo se dobro tko je tko, ali do 1991. nikada nije eskaliralo. U doba kada smo se najviše družili nije se isticala narodna pripadnost. U razredu su znale biti zafrkancije s obje strane, osobito u navijačkom, nogometnom smislu. Tako je bilo barem među djecom, a odrasli su, jasno, osjećali vrijeme Hrvatskoga proljeća“, prisjetio se Cetinić, iako priznaje da nema potpunu sliku, osobito posljednjih Renéovih dana. S njim se slaže i Husar koji smatra da je Renéov povratak u rodni grad na nesretnan način odredio njegovu sudbinu. „Stope“ su tako ponovno spojene o najtužnijoj prigodi na Renéovu pokopu 22. studenoga 2002. u Vukovaru uz karmine kod majke Božice i brata Roberta.

„Ovih dana intenzivno razmišljam o tom našem razdoblju i tražim odgovor zašto nam je bilo tako dobro, tako ispunjeno i sadržajno, zanimljivo. Nije samo u razigranoj mladosti na izmaku djetinjstva, nego i u ozračju koje se vrtložilo oko nas uvijek kada smo bili zajedno. A generator tog ozračja bio je upravo René. Tek sam to sada uspio dokučiti, jer tada ni on, a ni mi toga nismo bili svjesni. Međutim, on je svojom osobnošću, prisutnošću i postupcima stvarao upravo to, atmosferu ispunjenu silnicama spontanosti i odvažnosti za vlastiti izraz, svakomu u okrilju svojih

sklonosti, a to je onda ključ kreativnosti, koju smo svi spontano iskazivali obog svirku, pjesme, fotografije, izlete biciklima, druženja, i zapravo život. Osim toga, imao je u sebi **Domovini** i ratni stroj za razvedravanje. Nikada nije bio mrk ili tužan, nikada se nismo svadili, ljutili, ako je i bilo naznaka toga, odmah je pala neka šala koja bi rastjerala oblaciće", sažeo je nekadašnji bubnjar „Stopa“.

Što ostaje osim uspomena na „stroj za razvedravanje“? Može li se još što učiniti za Renéa? Je li preuzetno napisati – još nije kasno snimiti „Igru očiju“ i ostale autorske pjesme, možda će komu izvan „Stopa“ nešto značiti, zašto ne? Kao da nedostaje još jedna točka da se priča zaokruži, upotpuni. Da se zakorači.

Igra očiju

Polako sam išao gradom
sa društvom svojim starim
i gledao ljude što žure
kao da ni za što ne marim,

al ljubav sam tražio svoju
za koju još nisam znao
ni tebe ja poznao nisam,
ali sam te osjećao.

Polako si prošla gradom
sa drugaricom svojom,
gledao sam te kradom
i ti si mene, osjećam to.

Da li je igra, ili ljubav
ne mogu sada znati,
ali ako me želiš i ako me voliš
i ja se znam igrati.

Volim ovu igru očiju
koja ljubav novu stvara.
nije nova igra očiju
već je ona vrlo stara.

Svaki čovjek je razumije
ako igrati se želi,
svaki jezik ona umije,
ako ljubiš ona veli.

Riječi često nisu potrebne
jer je ljubav već u nama,
ako tvoje oči ne lažu
nikad nećeš biti sama.

Eto, tako smo se našli mi
usred pustinje od ljudi
želim da su sada sretni svi
jer se prava ljubav budi.

Tekst i glazba za VIS „Stope“: René Matoušek

Tomislav Šovagović

Tekst je dio niza „René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča“, a objavljen je na Portalu HKV-a u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2022. godini Agencije za elektroničke medije. Prenosjenje sadržaja dopušteno je uz objavu izvora i autorova imena.

Povezano:

- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (1)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (2)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (3)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (4)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (5)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (7)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (8)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (9)
- T. Šovagović: René Matoušek – Vukovar sâm, neispričana priča (10) - KRAJ